

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členov senátu JUDr. Jany Zemkovej, PhD. a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, v právnej veci žalobcu: **T. S. M. T.**, IČO: X., so sídlom S., zast.: *JUDr. M. B.*, advokátom so sídlom K., proti žalovanému: **Krajský úrad životného prostredia Košice**, so sídlom Komenského č. 52, 041 26 Košice, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutia** správneho orgánu v konaní, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. decembra 2007 č.k. 6 S 38/2006-25, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. decembra 2007 č.k. 6 S 38/2006-25 **p o t v r d z u j e** .

Žalobcovi právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

O d ô v o d n e n i e :

Rozhodnutím č. 2006/00437 zo dňa 07.07.2006 žalovaný ako odvolací správny orgán postupom podľa § 59 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) preskúmal napadnuté rozhodnutie Obvodného úradu životného prostredia v Trebišove č. A2006/00555-2 zo dňa 19. mája 2006, a toto rozhodnutie, ktorým bola žalobcovi podľa § 78 ods. 2 písm. e/ zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch (ďalej na účely tohto rozhodnutia

len „zák. č. 223/2001 Z.z.“) uložená pokuta vo výške 100 000,-- Sk za porušenie povinnosti ustanovenej v § 19 ods. 1 písm. b/ cit. zákona, potvrdil.

Žalovaný svoje potvrdzujúce rozhodnutie odôvodnil najmä zistením skutočností, že na základe anonymného telefonického upozornenia bol v areáli žalobcu vykonaný štátny dozor a na mieste bolo zistené nezákonné spaľovanie odpadu (plasty, papier a konáre) na ohnisku o približnej rozlohe 25 m². Napriek výzve konajúcej úradnej osoby na zahasenie ohniska tam postávajúcimi osobami až zásahom Hasičského a záchranného zboru v Prešove bol požiar zlikvidovaný.

Žalobca v obsahu svojho odvolania vyjadril súhlas s dôvodmi uloženia pokuty, avšak poukázal na tú skutočnosť, že nemá z dôvodu, že areál nevlastní, zabezpečené podmienky na stráženie priestranstva dvoru, na ktorom sa vykonáva separácia odpadu, pred založením požiaru nepovolenými osobami.

Záverom svojho odôvodnenia žalovaný objasnil svoje úvahy vedúce ho k určaniu výšky pokuty 100 000,-- Sk uloženej v dolnej hranici sadzby, ktorá sa pre daný priestupok pohybuje až do sumy 500 000,-- Sk.

Uvedené rozhodnutie žalovaného žalobca napadol na Krajskom súde v Košiciach žalobou z 28. augusta 2006.

Krajský súd ako súd prvého stupňa dospel k záveru, že žaloba je v svojich žalobných bodoch nedôvodná, a preto ju zamietol.

Krajský súd v svojom odôvodnení zrekapituloval zistenia kontroly vykonanej prvostupňovým správnym orgánom v areáli žalobcu, vyvodil záver, že žalobca je v zmysle zák. č. 223/2001 Z.z. držiteľom odpadu, a ako taký bol zaťažený povinnosťou zabezpečiť odpad najmä pred jeho znehodnotením. Nakoľko s touto povinnosťou sa spája objektívna zodpovednosť držiteľa odpadu, potom je pre právne posúdenie naplnenie skutkovej podstaty deliktu celkom irelevantné, či držiteľ je alebo nie je súčasne vlastníkom nehnuteľnosti, na alebo v ktorej svoju činnosť ako držiteľ odpadu vykonáva. Z uvedených dôvodov už krajský súd nepovažoval za nutné sa zaoberať s námietkami žalobcu o neúplnom zistení skutkového stavu, najmä s návrhom vykonať navrhnuté dokazovanie.

Proti citovanému rozsudku krajského súdu podal včas žalobca prostredníctvom právneho zástupcu odvolanie zo 06. januára 2008 (č.l. 30) s poukazom na nezákonnosť uloženia pokuty. Predovšetkým žalobca namieta, že nebol držiteľom odpadu nachádzajúceho sa na zemi, lebo v zmysle § 19 ods. 1 písm. b/ zák. č. 223/2001 Z.z. až od okamihu utriedenia odpadu by mohol byť držiteľom predmetného so všetkou objektívnou zodpovednosťou. Na okolí žijúci občania mesta si zvykli tento odpad ukladať vedľa kontajnerov bez povolenia. Keď sa kontajnery naplnili, hádzali smeti na zem a toto bolo potom zapálené. Ďalej sa odpad nenachádzal na pozemku, ktorý by vlastnil žalobca.

Rovnako žalobca napadol nepresnú citáciu žalovaného o existencii spevnenej plochy a že požiar odpadu vznikol v areálu žalobcu, lebo ho má iba v prenájme. Žalobca nemohol zabrániť nekontrolovanému znášaniu odpadu občanmi, lebo areál bol neoplotený a žalobcom nestrážžený.

Záverom žalobca požiadal, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil s tým, že napadnuté rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie spolu s priznaním náhrady trov celého súdneho konania.

Žalovaný sa vo vyjadrení zo dňa 27. februára 2008 odvolal na svoje predchádzajúce stanovisko zo dňa 07.11.2006 k žalobe, nakoľko v predloženom odvolaní nie sú uvedené nové skutočnosti, ku ktorým by žalovaný mal zaujať stanovisko.

Ďalej sa vyjadril k argumentácii žalobcu, že pokutu možno uložiť pri nezabezpečení len triedených odpadov, ale nie divokej skládky. Túto argumentáciu žalobcu označil za celkom odlišnú od tej, ktorú žalobcu použil na svoju obranu v správnom konaní, pričom citoval jeho konkrétne tvrdenie.

Záverom svojho vyjadrenia žalovaný navrhol odvolanie žalobcu zamietnuť a rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku

len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250j ods. 1 O.s.p. odvolanie prípustné, nariadil vo veci pojednávanie (§ 250g ods. 1 O.s.p.) a po jeho verejnom vykonaní dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok krajského súdu je vydaný v súlade so zákonom, a preto ho v medziach odvolacích dôvodov postupom podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 372p ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a právnych záverov obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na stručnú rekapituláciu hlavných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku.

Hoci žalobca namietal, že nebol držiteľom odpadu, ktorý sa v jeho okolí nachádzal z dôvodu nekontrolovaného zhromažďovania, správne krajský súd pri aplikácii § 2 ods. 3 v spoj. s § 19 ods. 1 písm. b/ zák. č. 223/2001 Z.z. konštatoval, že žalobca údržbu a správu skládky tuhého komunálneho odpadu vykonával na mieste, kde došlo k jeho nepovolenému znehodnoteniu požiarom.

Takisto sa Najvyšší súd stotožňuje so **zásadným** názorom krajského súdu, že pre naplnenie skutkovej podstaty správneho deliktu podľa § 78 ods. 2 písm. e/ zák. č. 223/2001 Z.z. sa nevyžaduje vlastnícky alebo iný právny vzťah k nehnuteľnosti, len faktická držba odpadu, čo žalobca naplnil svojou činnosťou.

K tomuto zásadnému názoru krajského súdu musí Najvyšší súd navyše konštatovať, že pre neho s prihliadnutím na ust. § 2 ods. 3, 4 a 9 zák. č. 223/2001 Z.z. v spoj. s § 17 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v prejednávanej veci na základe ďalej uvedených zistení nezvratne vyplýva právny záver, že držiteľom odpadu je nielen pôvodca odpadu ale tiež fyzická alebo právnická osoba, u ktorej sa odpad nachádza, ak nepreukáže, že využila všetky svoje zákonné možnosti predísť takémuto neželanému zhromažďovaniu odpadu (tzv. divoká skládka).

Z obsahu pripojeného administratívneho spisu vyplynulo pre Najvyšší súd skutkové zistenie, že žalobca mal v článku IV. bod 1/ písm. A) zriaďovacej listiny vymedzený predmet činnosti vykonávaním výstavby, údržby a správy skládky tuhého komunálneho odpadu, ktorý v zmysle koncesnej listiny z 28.04.1993 ako aj rozhodnutia Okresného úradu životného prostredia Trebišov z 02.09.2005 č. A05/00841 vyváža do zberného dvora – tento bol predurčený samotným žalobcom v jeho žiadosti o vydanie rozhodnutia ako krytá hala a spevnená betónová plocha pred halou o rozlohe cca 400 m², kde ho následne „doseparuje“ a spracováva.

Na základe uvedeného orgány verejnej správy pre životné prostredie osvedčili schopnosť žalobcu vykonávať kvalifikovanú činnosť v oblasti odpadového hospodárstva. Žalobcovi však súčasne s týmto vznikla objektívna zodpovednosť za ochranu životného prostredia, ktorá mu explicitne pri činnostiach týkajúcich sa odpadového hospodárstva vyplýva z ust. § 17 ods. 1 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí.

Podľa cit. § 17 ods. 1 zák. č. 17/1992 Zb. je každý povinný, predovšetkým opatreniami priamo pri zdroji, *predchádzať* znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia a *minimalizovať* nepriaznivé dôsledky svojej činnosti na životné prostredie. Zákonodarca takto na jednej strane vymedzil povinnosť jednotlivca formulovanú ako generálnu prevenciu („*a priori*“) a súčasne ako generálny prostriedok nápravy („*a posteriori*“) proti zhoršovaniu úrovne životného prostredia bez ohľadu na jeho vnútorný postoj k následkom k svojmu správaniu, a na strane druhej nestanovil podmienky, ktoré by správanie jednotlivca k životnému prostrediu ospravedlňovali vo vzťahu k samotným negatívnym následkom. Týmto spôsobom slovenský právny poriadok založil objektívnu zodpovednosť jednotlivca za priaznivý stav životného prostredia bez pripustenia liberačných dôvodov.

Je preto nepodloženým tvrdením žalobcu, že išlo o odpad, ktorý bol v priestore pred jeho prevádzkarňou nazhromaždený niekým bez povolenia alebo súhlasu žalobcu a tiež bez možnosti žalobcu tomuto nekontrolovanému znášaniu odpadu zabrániť (tzv. divoká skládka), lebo prenajatý areál nie je ohradený. Naopak, úlohou žalobcu ako odbornej osoby, ktorá požiadala o povolenie na vykonávanie odpadového hospodárstva, je a bolo s prihliadnutím na predpokladanú odbornú starostlivosť zabezpečiť primerané podmienky na dodržanie a splnenie všetkých povinností, ktoré sa na odpadové hospodárstvo vzťahujú.

Potom, ako celkom logická sa javí požiadavka, že žalobca mal požadovať od vlastníka alebo s jeho súhlasom si mal zákonným spôsobom vyriešiť mu prenajaté priestory tak, aby nedochádzalo k vytváraniu divokej skládky, resp. k znášaniu odpadu na jeho skládku, poprípade k činnostiam, ktoré v odpadovom hospodárstve nie sú prípustné, tzn. napríklad zapálenie skládky odpadu. Navyše najvyšší súd nemôže pripustiť argumentáciu žalobcu, že nemohol vzniku neorganizovanej skládky a následne jej požiaru zabrániť, keď v zázname žalovaného z 05.04.2006 je uvedené a priloženou fotodokumentáciou potvrdené, že v blízkosti ohniska bolo pristavené nákladné vozidlo typu AVIA žalobcu (X) s ďalšími konármi a jeho osádka len prizerala požiaru.

Na základe toho, že pri ochrane životného prostredia pred škodlivými účinkami činností spojených s vytváraním ako aj s ďalším nakladaním s odpadmi je nutné v súlade s § 17 ods. 1 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí zásadne aplikovať právny poriadok v duchu objektívnej zodpovednosti za následky konania jednotlivca, resp. nevykonania preventívnych opatrení vo vzťahu k životnému prostrediu, a iný prístup osôb by znemožnil účinnú ochranu životného prostredia, Najvyšší súd vyhodnotil zvyšné odvolacie námietky žalobcu ako irelevantné.

Podľa § 78 ods. 2 písm. e/ zák. č. 223/2001 Z.z. pokutu do 500 000,-- Sk uloží príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva právnickej osobe alebo fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorá nezabezpečí zhromažďovanie odpadov utriedených podľa druhu alebo ich nezabezpečí pred znehodnotením, odcudzením alebo iným únikom podľa § 19 ods. 1 písm. b/, tzn. aj pred znehodnotením odpadov prostredníctvom požiaru.

Preto sa žalobca objektívnej zodpovednosti za nevytvorenie primeraných preventívnych opatrení proti znehodnoteniu odpadu požiarom nemôže zbaviť púhym tvrdením, že sám odpad nevytváral, že odpad bol svojvoľne zhromažďovaný do priestoru pred miesto, kde vykonával svoju činnosť, a to bez jeho vedomia, a tomuto nemohol zabrániť s poukazom na neexistenciu ohradenia spevnenej plochy, resp. nestráženia celého areálu, tzn. že išlo o divokú skládku.

Uvedené argumenty žalobcu Najvyšší súd nemohol nechať bez povšimnutia a vyhodnotiť ako liberačné dôvody na zbavenie sa zodpovednosti za vytvorenie skutkového

stavu, ktorý naplnil skutkovú podstatu priestupku podľa hore citovaného ust. § 78 ods. 2 písm. e/ zák. č. 223/2001 Z.z.

Za týchto zistených okolností sa Najvyšší súd stotožnil s právnym záverom krajského súdu, že na žalobcu je nutné v súlade so zák. č. 223/2001 Z.z. nazerať ako na držiteľa odpadu, a jeho imanentnou povinnosťou bolo dodržiavať povinnosti mu vyplývajúce najmä zo zák. č. 223/2001 Z.z., zabrániť jeho znehodnoteniu požiarom.

Na základe osvojenia si skutočností zistených krajským súdom, jeho ako aj hore doplnených svojich právnych záverov, a tiež vyhodnotenia odvolacích dôvodov žalobcu Najvyšší súd rozhodol s využitím ust. § 219 ods. 2 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku jeho rozsudku.

O práve na trovy odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250k ods. 1 a § 151 O.s.p., podľa ktorého iba úspešnému žalobcovi, ktorý včas vyčíslil svoj nárok na náhradu trov konania, vznikne právo na ich náhradu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c O.s.p.).

V Bratislave, dňa 04. decembra 2008

JUDr. Ivan R u m a n a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Alena Augustiňáková